

Stefan Sokołowski

JĘZYKI FORMALNE I METODY KOMPILACJI

wykład 14

**Inst. Informatyki Stosowanej, ANS
Elbląg, 2025/2026**

Analiza leksykalna

Analiza leksykalna

Dotąd prymitywna:

```
#define YYSTYPE int
. . . . .
YYSTYPE yylex (void) {
    int zn;
    do { zn = getchar(); } while (isspace(zn));
    if (zn == EOF) return 0;
    else return zn;
}
```

stanowiąca część parsera.

Analiza leksykalna

Dotąd prymitywna:

```
#define YYSTYPE int
. . . . .
YYSTYPE yylex (void) {
    int zn;
    do { zn = getchar(); } while (isspace(zn));
    if (zn == EOF) return 0;
    else return zn;
}
```

stanowiąca część parsera.

Można (warto!) wyodrębnić ją w osobny moduł.

— np. po to, żeby leksemy mogły być wieloznakowe...

Analiza leksykalna

Dotąd prymitywna:

```
#define YYSTYPE int
. . . . .
YYSTYPE yylex (void) {
    int zn;
    do { zn = getchar(); } while (isspace(zn));
    if (zn == EOF) return 0;
    else return zn;
}
```

stanowiąca część parsera.

Można (warto!) wyodrębnić ją w osobny moduł.

— np. po to, żeby leksemy mogły być wieloznakowe...

~~(n) { s=s+n; n=n-1; }~~

while (n != 0) { s += n; n -- ; }

Analiza leksykalna

Dotąd prymitywna:

```
#define YYSTYPE int
. . . . .
YYSTYPE yylex (void) {
    int zn;
    do { zn = getchar(); } while (isspace(zn));
    if (zn == EOF) return 0;
    else return zn;
}
```

stanowiąca część parsera.

Można (warto!) wyodrębnić ją w osobny moduł.

— np. po to, żeby leksemy mogły być wieloznakowe...

~~(n) { s=s+n; n=n-1; }~~

while (n != 0) { s += n; n -- ; }

Analiza leksykalna

LEX

Analiza leksykalna

LEX

FLEX (= Fast LEX)

[www.cs.princeton.edu/~appel/modern/
c/software/flex](http://www.cs.princeton.edu/~appel/modern/c/software/flex)

Analiza leksykalna

LEX

FLEX (= Fast LEX)

[www.cs.princeton.edu/~appel/modern/
c/software/flex](http://www.cs.princeton.edu/~appel/modern/c/software/flex)

wyszukuje wzorce **regularne** i wykonuje akcje

Analiza leksykalna

LEX

FLEX (= Fast LEX)

[www.cs.princeton.edu/~appel/modern/
c/software/flex](http://www.cs.princeton.edu/~appel/modern/c/software/flex)

wyszukuje wzorce **regularne** i wykonuje akcje;
w najprostszym przypadku zastępuje

Analiza leksykalna

LEX

FLEX (= Fast LEX)

`www.cs.princeton.edu/~appel/modern/
c/software/flex`

wyszukuje wzorce **regularne** i wykonuje akcje;
w najprostszym przypadku zastępuje

Dane użytkownika
— co robić z tekstem

definicje

%%

reguły

%%

kod użytkownika

Analiza leksykalna

LEX

FLEX (= Fast LEX)

[www.cs.princeton.edu/~appel/modern/
c/software/flex](http://www.cs.princeton.edu/~appel/modern/c/software/flex)

wyszukuje wzorce **regularne** i wykonuje akcje;
w najprostszym przypadku zastępuje

Dane użytkownika
— co robić z tekstem

definicje

%%

reguły

%%

kod użytkownika

Najważniejsza część: **reguły**

Analiza leksykalna

LEX

FLEX (= Fast LEX)

[www.cs.princeton.edu/~appel/modern/
c/software/flex](http://www.cs.princeton.edu/~appel/modern/c/software/flex)

wyszukuje wzorce **regularne** i wykonuje akcje;
w najprostszym przypadku zastępuje

Dane użytkownika
— co robić z tekstem

definicje

%%

reguły

%%

kod użytkownika

Najważniejsza część: **reguły** składające się z

- **wzorca** — jego napotkanie w tekście wejściowym ma spowodować jakąś akcję

Analiza leksykalna

LEX

FLEX (= Fast LEX)

[www.cs.princeton.edu/~appel/modern/
c/software/flex](http://www.cs.princeton.edu/~appel/modern/c/software/flex)

wyszukuje wzorce **regularne** i wykonuje akcje;
w najprostszym przypadku zastępuje

Dane użytkownika
— co robić z tekstem

definicje

%%

reguły

%%

kod użytkownika

Najważniejsza część: **reguły** składające się z

- **wzorca** — jego napotkanie w tekście wejściowym ma spowodować jakąś akcję;
- **akcji** — czynności, które należy podjąć po rozpoznaniu wzorca w tekście wejściowym (opisane w C).

Analiza leksykalna

test.1

DANE
UŻYTKOWNIKA

Analiza leksykalna

test.l

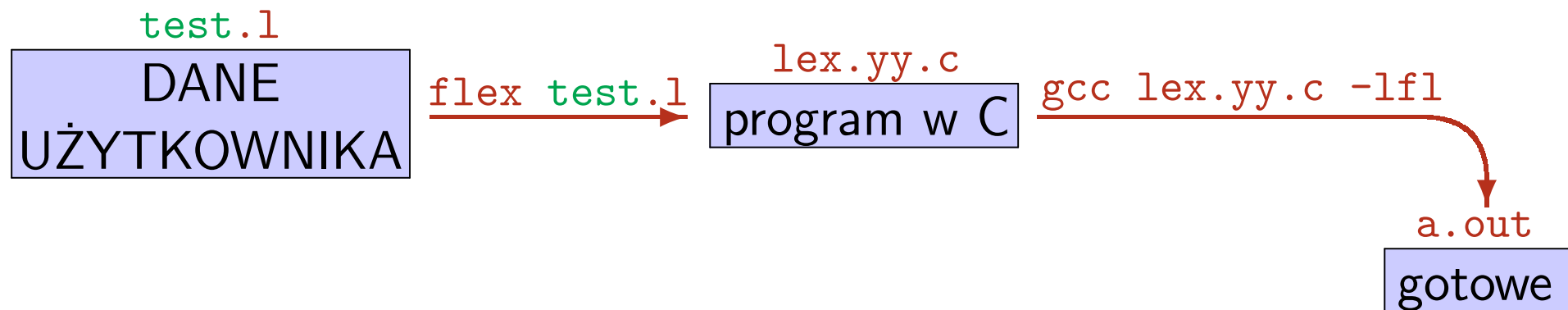
DANE
UŻYTKOWNIKA

flex test.l

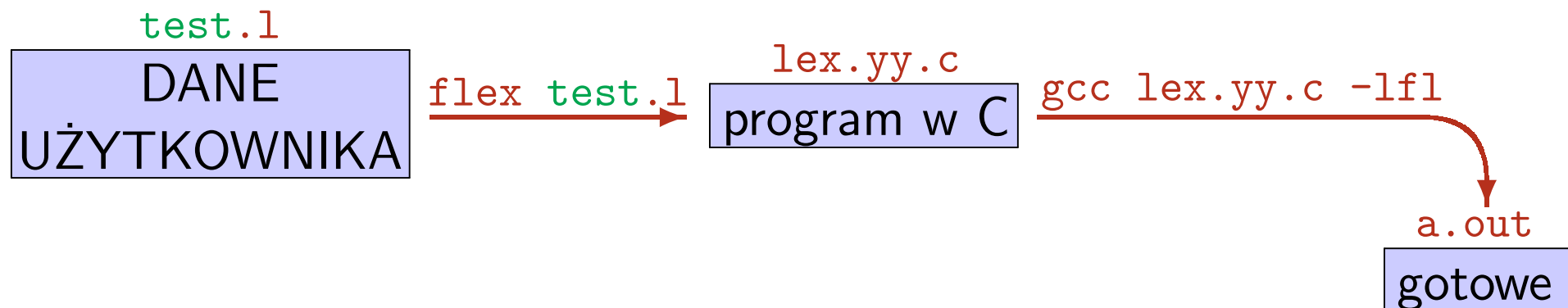
lex.yy.c

program w C

Analiza leksykalna

Analiza leksykalna

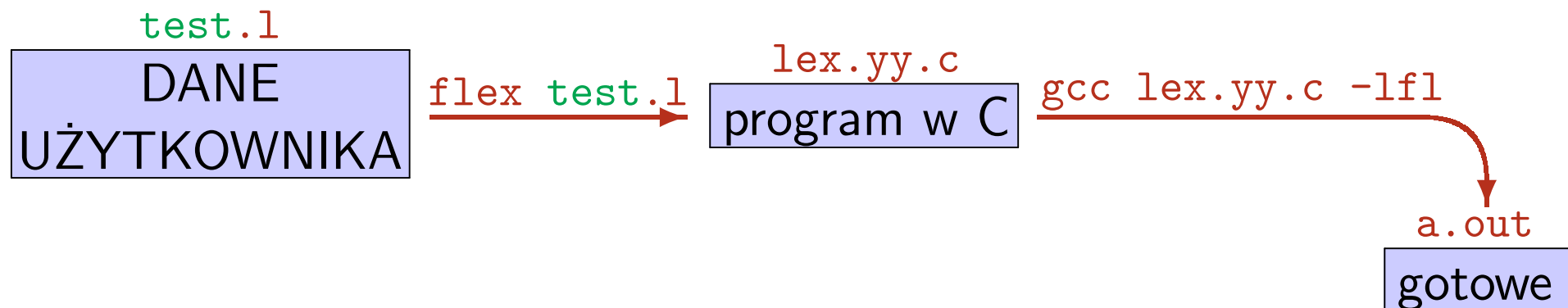
Przykład:

Jeśli dane użytkownika:

test.l

[0-9]+	printf("LICZBA");
[+\-]	printf("OP");
[A-Z] [a-z]+	printf("KTOŚ");

Analiza leksykalna

Przykład:

Jeśli dane użytkownika:

test.l

[0-9]+	printf("LICZBA");
[+\\-]	printf("OP");
[A-Z] [a-z]+	printf("KTOŚ");

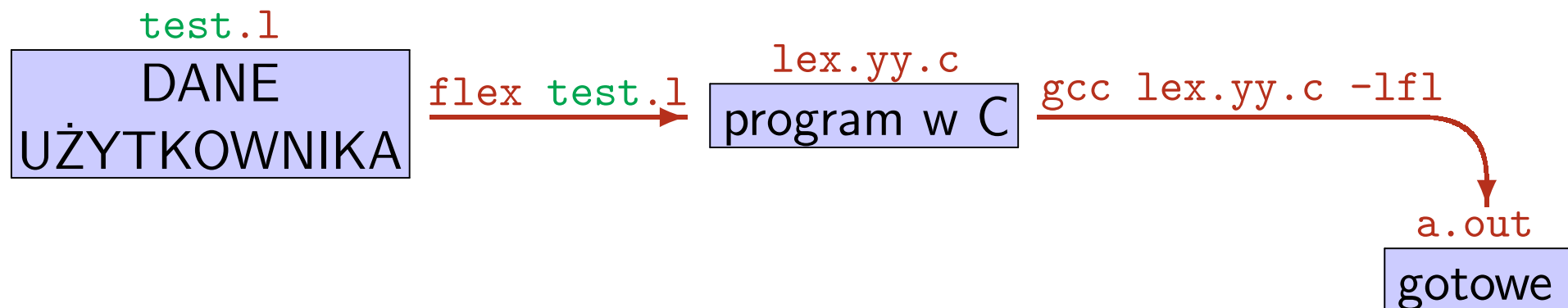
to

tekst

```

kto wie, ile jest
  (15 - 8) + 6 ?
Jasio wie, Szymek nie wie.
  
```

Analiza leksykalna

Przykład:

Jeśli dane użytkownika:

`test.1`

<code>[0-9]+</code>	<code>printf("LICZBA");</code>
<code>[+\-]</code>	<code>printf("OP");</code>
<code>[A-Z] [a-z]+</code>	<code>printf("KTOŚ");</code>

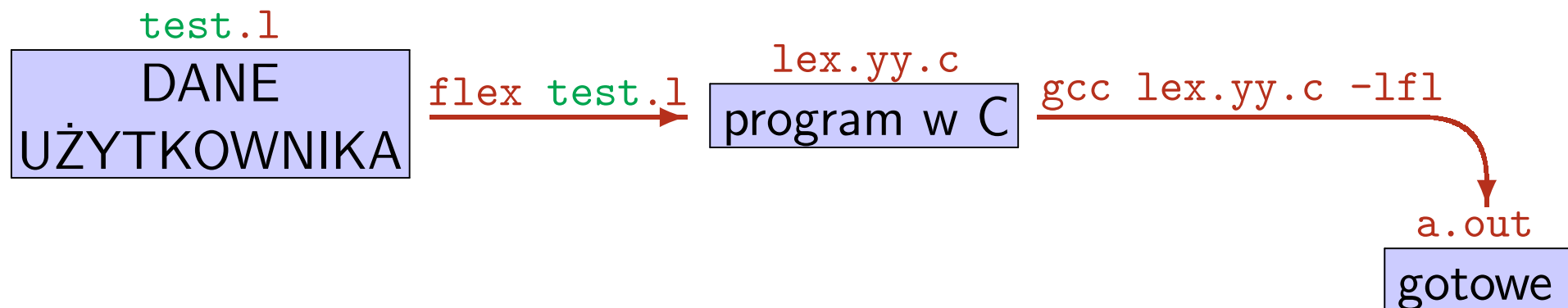
to

`tekst`

```
kto wie, ile jest
(15 - 8) + 6 ?
Jasio wie, Szymek nie wie.
```

`./a.out < tekst`

Analiza leksykalna

Przykład:

Jeśli dane użytkownika:

test.1

```

[0-9]+      printf("LICZBA");
[+\-]      printf("OP");
[A-Z][a-z]+ printf("KTOŚ");
  
```

to

tekst

```

kto wie, ile jest
  (15 - 8) + 6 ?
Jasio wie, Szymek nie wie.
  
```

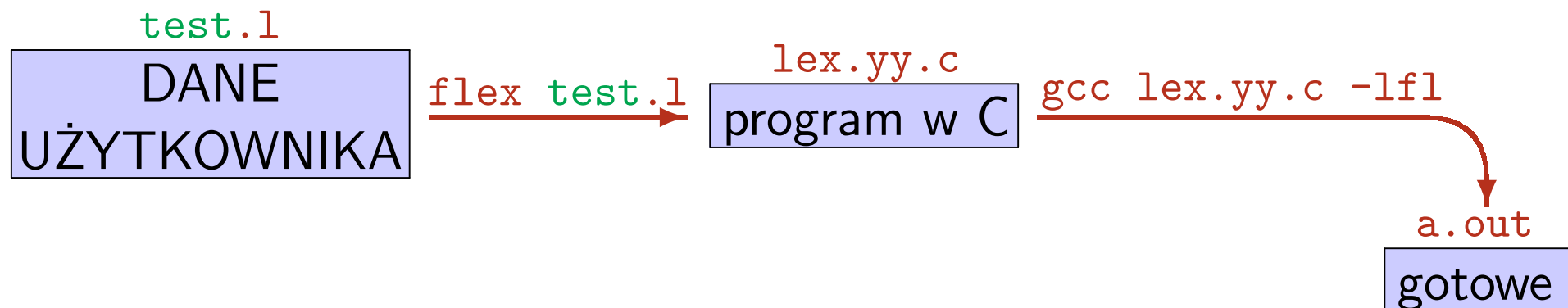
`./a.out < tekst`

wynik

```

kto wie, ile jest
  (LICZBA OP LICZBA) OP LICZBA ?
KTOŚ wie, KTOŚ nie wie.
  
```

Analiza leksykalna

Przykład:

Jeśli dane użytkownika:

test.1

```

[0-9]+      printf("LICZBA");
[+\-]       printf("OP");
[A-Z][a-z]+ printf("KTOŚ");
  
```

to

tekst

```

kto wie, ile jest
  (15 - 8) + 6 ?
Jasio wie, Szymek nie wie.
  
```

`./a.out < tekst`

wynik

```

kto wie, ile jest
  (LICZBA OP LICZBA) OP LICZBA ?
KTOŚ wie, KTOŚ nie wie.
  
```

Działanie FLEXa

- Akcje FLEXa *mogą* (ale nie muszą) polegać na zastępowaniu fragmentów tekstu innymi fragmentami. Mogą to być dowolne komendy języka C.

Działanie FLEXa

- Akcje FLEXa *mogą* (ale nie muszą) polegać na zastępowaniu fragmentów tekstu innymi fragmentami. Mogą to być dowolne komendy języka C.
- Wzorce muszą być *wyrażeniami regularnymi*. FLEX rozumie wiele rozmaitych rodzajów wyrażeń regularnych.

Działanie FLEXa

- Akcje FLEXa *mogą* (ale nie muszą) polegać na zastępowaniu fragmentów tekstu innymi fragmentami. Mogą to być dowolne komendy języka C.
- Wzorce muszą być *wyrażeniami regularnymi*. FLEX rozumie wiele rozmaitych rodzajów wyrażeń regularnych.
- Część definicyjna (przed regułami) może służyć na przykład do tego, żeby definiować typy i funkcje potrzebne w akcjach reguł, podeklarować zmienne pomocnicze i wykonać inicjalizacje.

Działanie FLEXa

- Akcje FLEXa *mogą* (ale nie muszą) polegać na zastępowaniu fragmentów tekstu innymi fragmentami. Mogą to być dowolne komendy języka C.
- Wzorce muszą być *wyrażeniami regularnymi*. FLEX rozumie wiele rozmaitych rodzajów wyrażeń regularnych.
- Część definicyjna (przed regułami) może służyć na przykład do tego, żeby definiować typy i funkcje potrzebne w akcjach reguł, podeklarować zmienne pomocnicze i wykonać inicjalizacje.
- Część kodu użytkownika (za regułami) może służyć na przykład do tego, żeby porządnie zakończyć działanie analizatora.

Działanie FLEXa

- Akcje FLEXa *mogą* (ale nie muszą) polegać na zastępowaniu fragmentów tekstu innymi fragmentami. Mogą to być dowolne komendy języka C.
- Wzorce muszą być *wyrażeniami regularnymi*. FLEX rozumie wiele rozmaitych rodzajów wyrażeń regularnych.
- Część definicyjna (przed regułami) może służyć na przykład do tego, żeby definiować typy i funkcje potrzebne w akcjach reguł, podeklarować zmienne pomocnicze i wykonać inicjalizacje.
- Część kodu użytkownika (za regułami) może służyć na przykład do tego, żeby porządnie zakończyć działanie analizatora.
- Kod w języku C dostarczony przez użytkownika jest przez FLEXa umieszczany bez zmian w gotowym analizatorze `lex.yy.c`. Jeśli są w nim błędy, to zostaną one zasygnalizowane dopiero w czasie kompilacji translatorem `gcc`.

BISON z FLEXem

BISON z FLEXem

Translator utworzony przez Bisona czyta tekst wejściowy (w języku źródłowym) leksem za leksemem

BISON z FLEXem

Translator utworzony przez Bisona czyta tekst wejściowy (w języku źródłowym) leksem za leksem — każde wywołanie funkcji

```
YYSTYPE yylex (void)
```

(typ `YYSTYPE` sami definiujemy) dostarcza mu jeden leksem.

BISON z FLEXem

Translator utworzony przez Bisona czyta tekst wejściowy (w języku źródłowym) leksem za leksem — każde wywołanie funkcji

```
YYSTYPE yylex (void)
```

(typ `YYSTYPE` sami definiujemy) dostarcza mu jeden leksem.

Jeśli mamy leksemy więcej niż 1-znakowe, to najwygodniej zdefiniować tę funkcję przez Flexa.

BISON z FLEXem

- w danych do Bisona *plik.y* deklarujemy każdy taki leksem:
`%token PETLA`

BISON z FLEXem

- w danych do Bisona *plik.y* deklarujemy każdy taki leksem:
`%token PETLA`
- tam, gdzie leksem ma wystąpić w gramatyce, piszemy tą zadeklarowaną nazwę:
`PETLA '(' zmienna ')' '{' komendy '}'`

BISON z FLEXem

- w danych do Bisona *plik.y* deklarujemy każdy taki leksem:
`%token PETLA`
- tam, gdzie leksem ma wystąpić w gramatyce, piszemy tą zadeklarowaną nazwę:
`PETLA '(' zmienna ')' '{' komendy '}'`
- przetwarzamy dane do Bisona komendą:
`bison -d plik.y`
— to tworzy program w C *plik.tab.c* oraz plik nagłówkowy *plik.tab.h*

BISON z FLEXem

- w danych do Bisona *plik.y* deklarujemy każdy taki leksem:
`%token PETLA`
- tam, gdzie leksem ma wystąpić w gramatyce, piszemy tą zadeklarowaną nazwę:
`PETLA '(' zmienna ')' '{' komendy '}'`
- przetwarzamy dane do Bisona komendą:
`bison -d plik.y`
— to tworzy program w C *plik.tab.c* oraz plik nagłówkowy *plik.tab.h*
- we wstępnej części danych do Flexa *plik.l* odwołujemy się do pliku nagłówkowego:
`#include "plik.tab.h"`

BISON z FLEXem

- w danych do Bisona *plik.y* deklarujemy każdy taki leksem:

```
%token PETLA
```

- tam, gdzie leksem ma wystąpić w gramatyce, piszemy tą zadeklarowaną nazwę:

```
PETLA '(' zmienna ')' '{' komendy '}'
```

- przetwarzamy dane do Bisona komendą:

```
bison -d plik.y
```

— to tworzy program w C *plik.tab.c* oraz plik nagłówkowy *plik.tab.h*

- we wstępnej części danych do Flexa *plik.l* odwołujemy się do pliku nagłówkowego:

```
#include "plik.tab.h"
```

podajemy reguły rozpoznawania wieloznakowych leksemów:

```
"WHILE" { return PETLA; }
```

BISON z FLEXem

- w danych do Bisona *plik.y* deklarujemy każdy taki leksem:

```
%token PETLA
```

- tam, gdzie leksem ma wystąpić w gramatyce, piszemy tą zadeklarowaną nazwę:

```
PETLA '(' zmienna ')' '{' komendy '}'
```

- przetwarzamy dane do Bisona komendą:

```
bison -d plik.y
```

— to tworzy program w C *plik.tab.c* oraz plik nagłówkowy *plik.tab.h*

- we wstępnej części danych do Flexa *plik.l* odwołujemy się do pliku nagłówkowego:

```
#include "plik.tab.h"
```

podajemy reguły rozpoznawania wieloznakowych leksemów:

```
"WHILE" { return PETLA; }
```

i **pomijamy** main dla tego pliku

BISON z FLEXem

- w danych do Bisona *plik.y* deklarujemy każdy taki leksem:

```
%token PETLA
```

- tam, gdzie leksem ma wystąpić w gramatyce, piszemy tą zadeklarowaną nazwę:

```
PETLA '(' zmienna ')' '{' komendy '}'
```

- przetwarzamy dane do Bisona komendą:

```
bison -d plik.y
```

— to tworzy program w C *plik.tab.c* oraz plik nagłówkowy *plik.tab.h*

- we wstępnej części danych do Flexa *plik.1* odwołujemy się do pliku nagłówkowego:

```
#include "plik.tab.h"
```

podajemy reguły rozpoznawania wieloznakowych leksemów:

```
"WHILE" { return PETLA; }
```

i **pomijamy** main dla tego pliku

- przetwarzamy dane do Flexa komendą:

```
flex plik.1
```

— to tworzy program w C *lex.yy.c*

BISON z FLEXem

- w danych do Bisona *plik.y* deklarujemy każdy taki leksem:

```
%token PETLA
```

- tam, gdzie leksem ma wystąpić w gramatyce, piszemy tą zadeklarowaną nazwę:

```
PETLA '(' zmienna ')' '{' komendy '}'
```

- przetwarzamy dane do Bisona komendą:

```
bison -d plik.y
```

— to tworzy program w C *plik.tab.c* oraz plik nagłówkowy *plik.tab.h*

- we wstępnej części danych do Flexa *plik.l* odwołujemy się do pliku nagłówkowego:

```
#include "plik.tab.h"
```

podajemy reguły rozpoznawania wieloznakowych leksemów:

```
"WHILE" { return PETLA; }
```

i **pomijamy** main dla tego pliku

- przetwarzamy dane do Flexa komendą:

```
flex plik.l
```

— to tworzy program w C *lex.yy.c*

- oba programy w C kompilujemy łącznie, razem z opcją biblioteki Flexa:

```
gcc plik.tab.c lex.yy.c -lfl
```

— to tworzy program w C *a.out* , stanowiący żądany kompilator

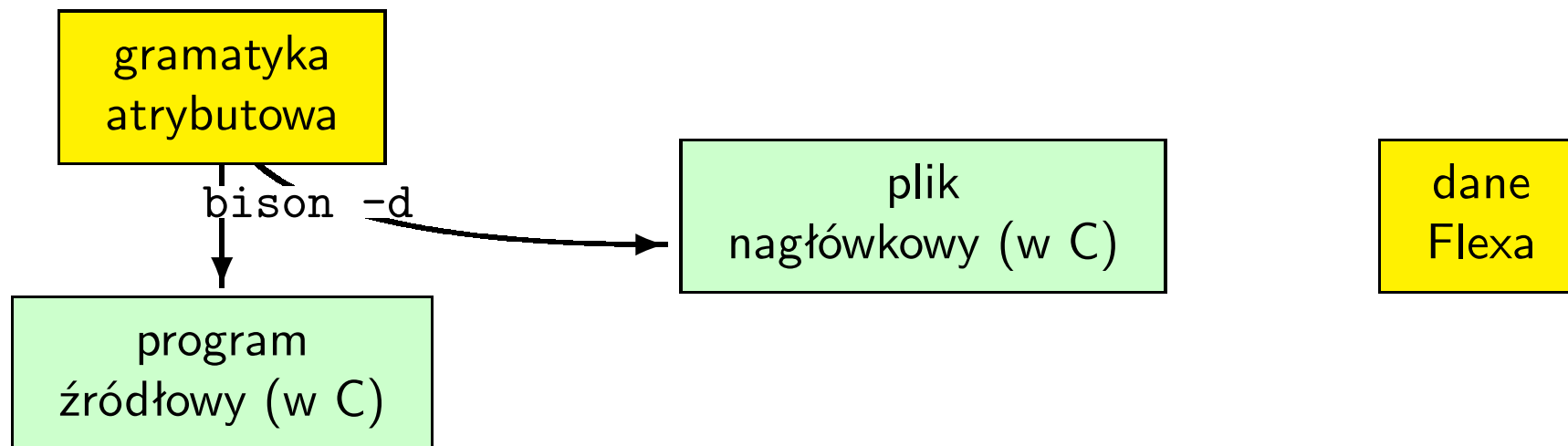
BISON z FLEXem

BISON z FLEXem

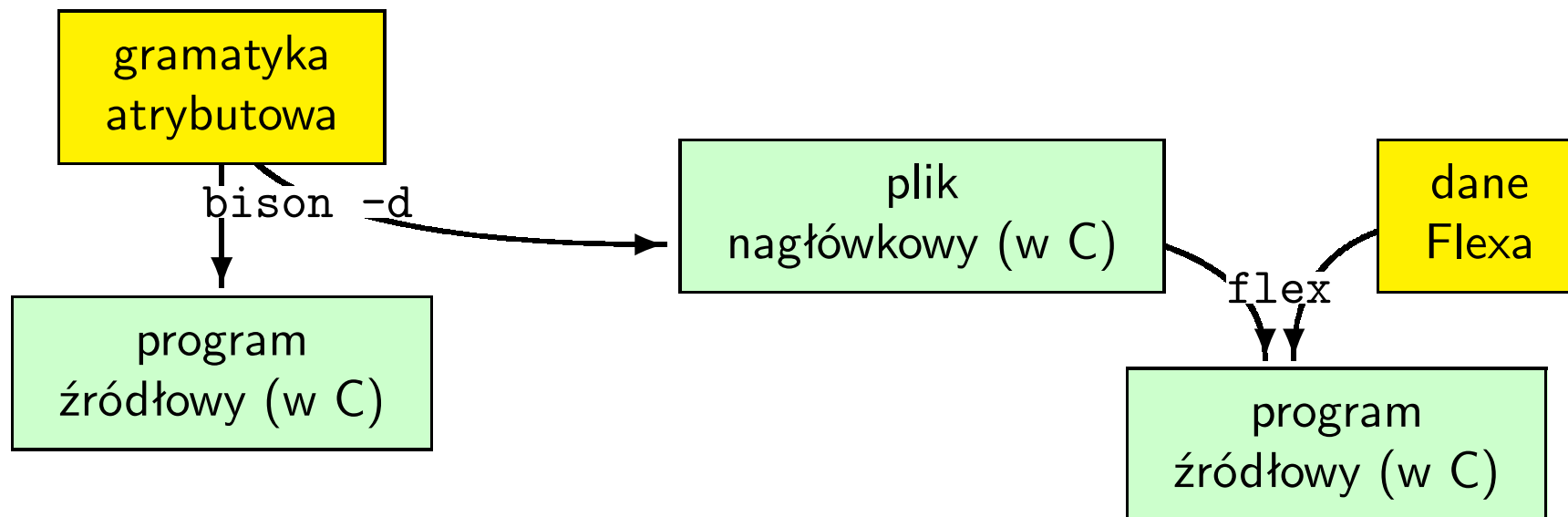
gramatyka
atrybutowa

dane
Flexa

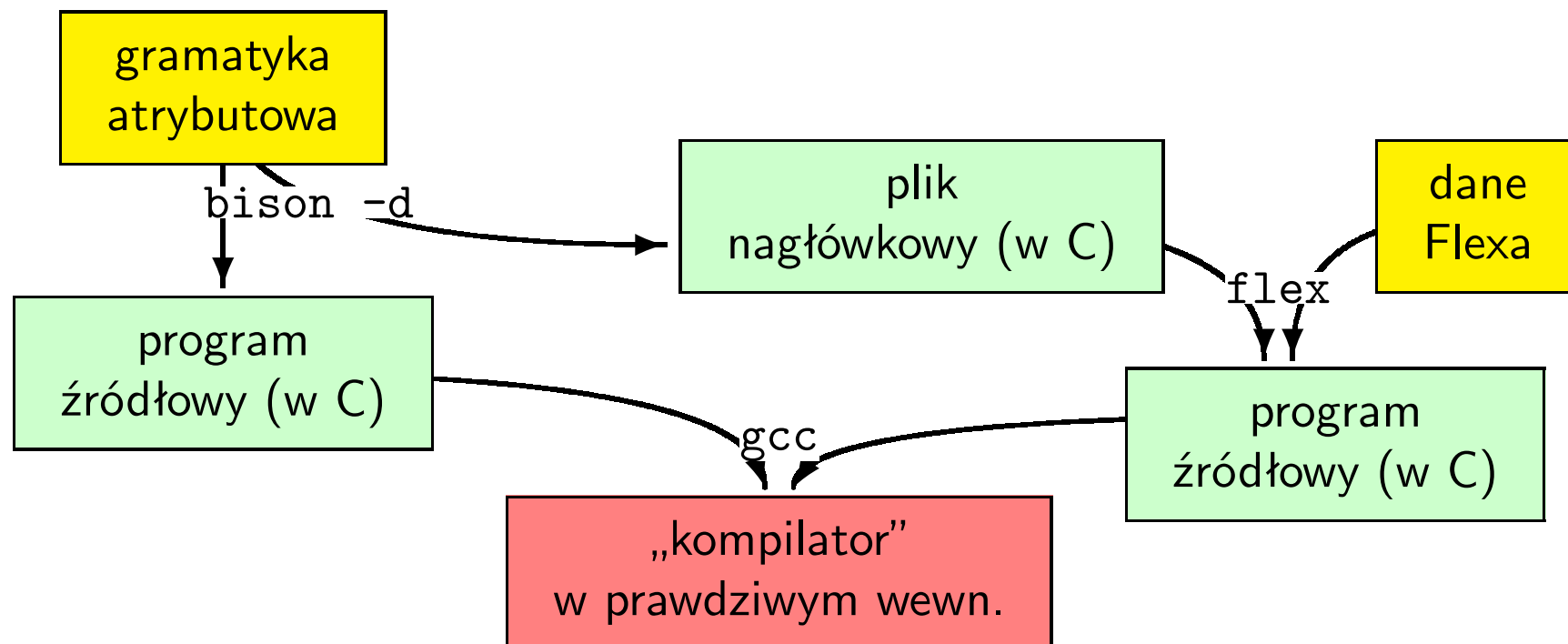
BISON z FLEXem

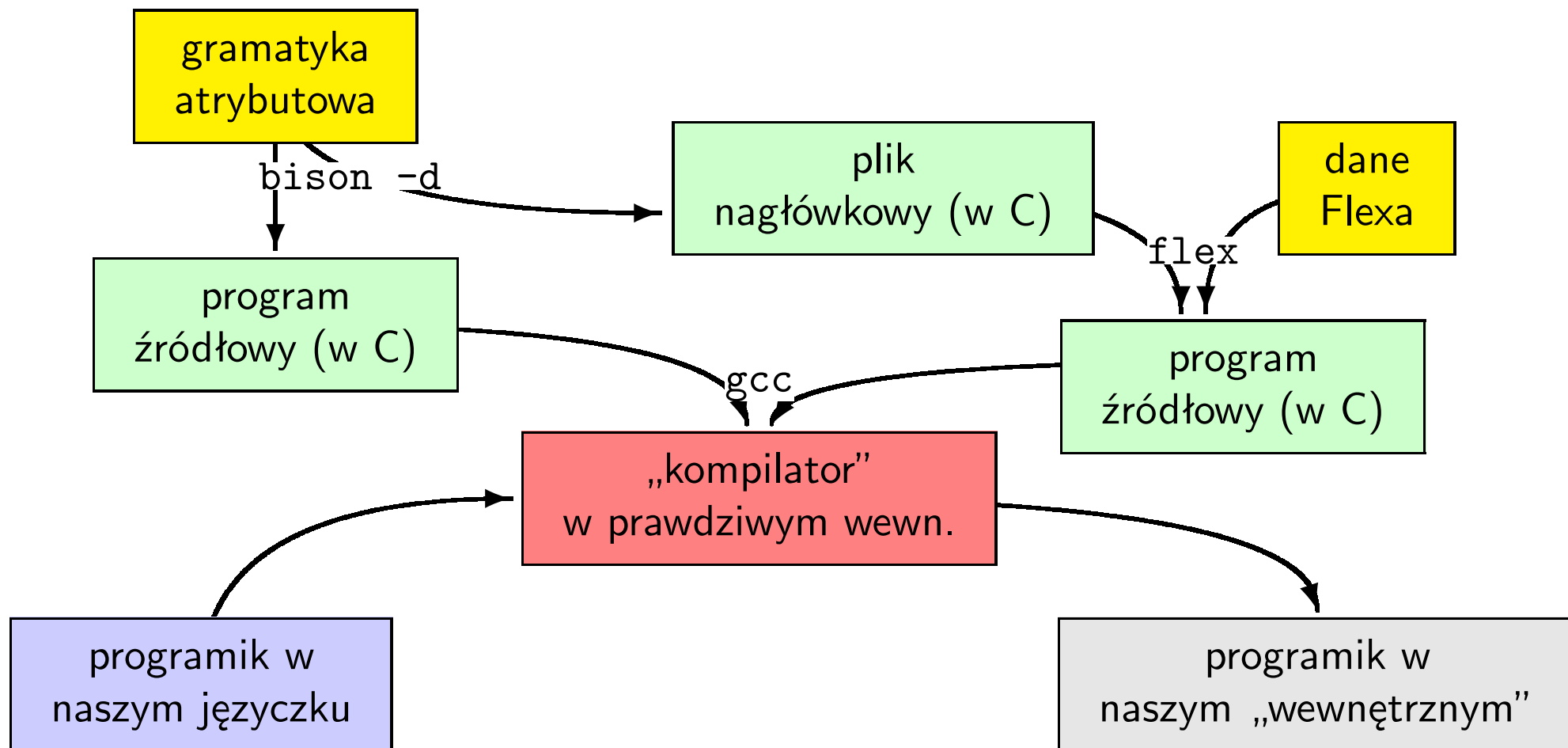
BISON z FLEXem

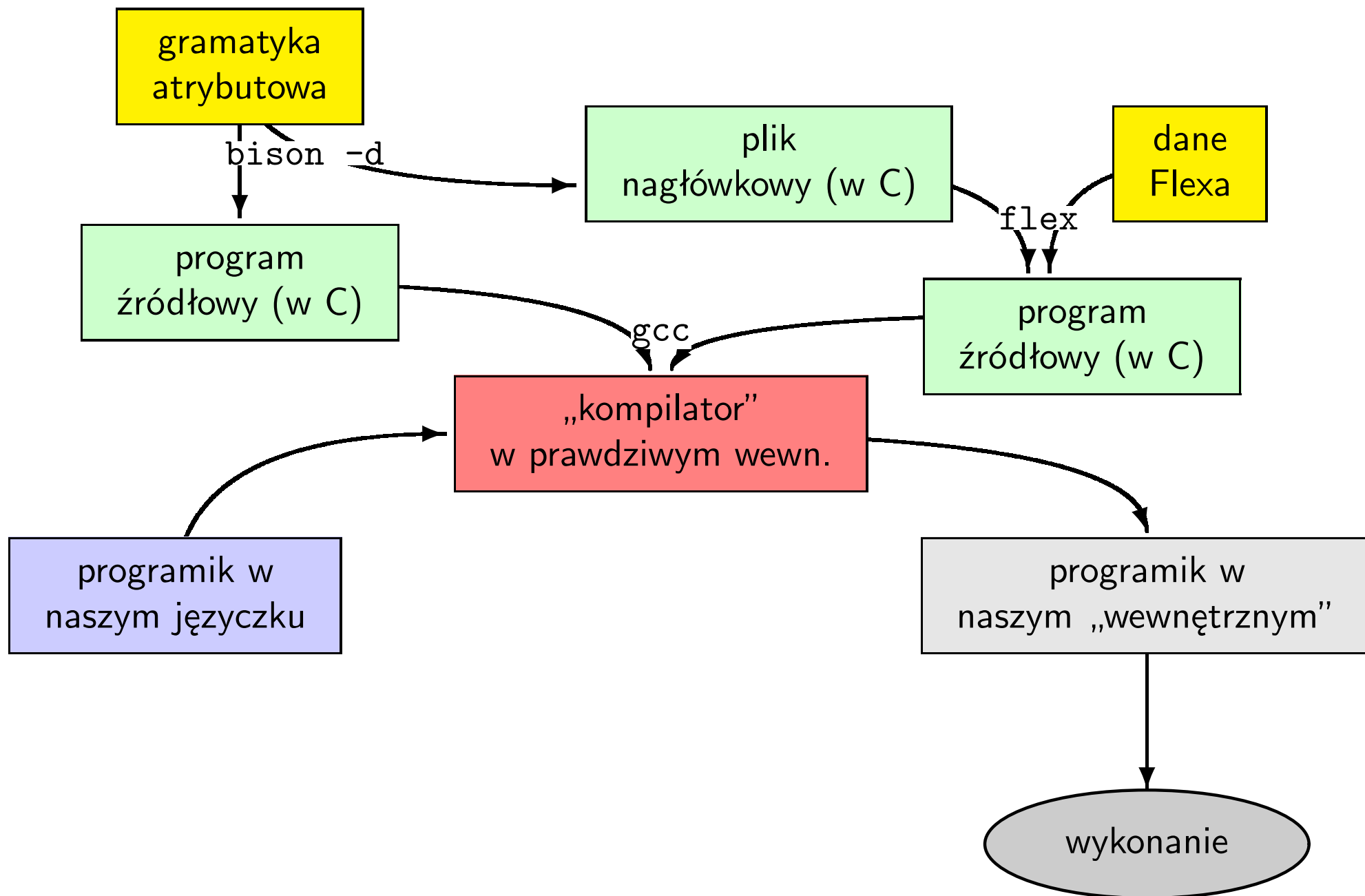
BISON z FLEXem

BISON z FLEXem

BISON z FLEXem

BISON z FLEXem

